

Wetgeving en ethiek van de leden doorslaggevend voor CRV-standpunt

Klonen remt fokkerij

De introductie in Groot-Brittannië van melk en vlees van gekloonde runderen in de voedselketen zorgde er voor maatschappelijke onrust. Hoe staat veeverbeteringsorganisatie CRV tegenover de kloontechniek? Directievoorzitter Roald van Noort vertolkt het CRV-standpunt.

tekst **Guy Nantier**

Klonen is het prototype van een nieuwe, gevoelige techniek, waarbij opvattingen over natuurlijkheid, nut en noodzaak een belangrijke rol spelen. Sinds enkele jaren beschikt CRV over een commissie Ethiek die over zulke onderwerpen advies uitbrengt naar de directie en hierdoor mede vorm geeft aan de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de organisatie. Het advies is niet bindend. Het is uiteindelijk de directie die het beleid bepaalt met inachtneming van de belangen en de wensen van de leden. Roald van Noort, directievoorzitter van CRV, treedt op als spreekbuis.

Wat is het standpunt van CRV over het gebruik van klonen in fokkerijschema's?
'Het standpunt is dat wij dat niet doen.'

Waarom niet?

'Daar zijn twee redenen voor. Vanuit ethisch oogpunt conformeert CRV zich aan de ethische normen en waarden van haar leden. Die zeggen heel duidelijk op dit moment dat zij niet willen klonen. Het tweede punt is dat de wetgeving in Vlaanderen en in Nederland het klonen van dieren verbiedt. We houden ons dus in eerste instantie aan de wet en in tweede instantie luisteren wij naar wat de leden willen. In dit geval is het dus makkelijk: zowel de wet als de leden zeggen dat er niet wordt gekloond.'
'Dat is het formele kader. Wat het technische kader, zeg maar de fokkerij, betreft, moet je je als veeverbeteringsorganisatie afvragen wat de toegevoegde waarde van klonen is voor de fokkerij. Een geneticus, maar ook een fokker, wil behoud van diversiteit of genetische

spreiding, anders kun je niet selecteren. En als je niet kunt selecteren, kun je geen verandering of vooruitgang boeken. Klonen in fokkerijprogramma's, daar zie ik de toegevoegde waarde niet van. Klonen remt de vooruitgang in de fokkerij.'
'Je zou je kunnen voorstellen dat CRV vanwege risicospreiding voor mogelijke dierziekte-uitbraak van haar nummer 1-stier die in Europa staat, precies dezelfde stier in Amerika of Brazilië zou laten produceren. Alleen in dat geval kan een veeverbeteringsorganisatie iets met een kloon. Maar die vraag van kwetsbaarheid is vandaag niet aan de orde. CRV doet al aan risicospreiding.'
'Vanuit welke hoek je het ook bekijkt: klonen heeft voor CRV op dit moment geen enkele toegevoegde waarde.'

Klonen kan zorgen voor een uniforme veestapel. Dat zou voor veehouders een praktisch voordeel kunnen zijn.

'Dat is wat anders, dat is een discussiepunt op het niveau van de producent. Ik kan mij best voorstellen dat een veehouder zijn productiefste dieren kloon om zo efficiënt mogelijk te kunnen produceren. Daar kan hij economisch gezien voordeel mee halen. Alleen, die topkoeien van vandaag zijn dat morgen misschien niet meer, omdat de markt steeds nieuwe eisen stelt. Met genomic selection gaat dat nu nog harder.'
'Vanuit de optiek van een producent kan

ces. Anders krijg je scheefgroei. En dat komt een keer terug.'

CRV zal dus nooit klonen?

'Op dit moment is klonen geen thema voor CRV. Maar we zijn reëel en weten ook dat normen en waarden onderhevig zijn aan maatschappelijke trends. Wat honderd jaar geleden de norm was, is dat nu niet meer. Wie weet of we over een x-aantal jaren wel klonen, omdat de wet opgeschoven is én omdat de leden het wel acceptabel vinden.'
'De missie van CRV is om haar leden innovatieve technieken aan te bieden tegen

klonen verbiedt. Dat is een grijs gebied.'
'Maar in de hypothese dat zulke producten in onze fokkerijschema's sluipen en dat we dit zouden vaststellen, dan gaan die er onverbidde uit. Het onderwerp ligt maatschappelijk heel gevoelig en daar moet je als organisatie heel duidelijk in zijn. CRV kloon niet en maakt ook geen gebruik van gekloonde producten. Ik investeer liever in genomic selection.'

Ligt genomic selection voor de burger niet in hetzelfde verdomhoekje als klonen?

'Voor het grote publiek zou dat inderdaad weleens kunnen zijn. Maar genomic

Roald van Noort: 'Topkoeien van vandaag zijn dat morgen misschien niet meer'

ik me wel voorstellen dat hij uniformiteit in productie en de efficiëntste productie wil hebben. Er rest dan natuurlijk de vraag of dat productievoordeel op economische gronden wel acceptabel is voor de consument. Tolereert de consument de consumptie van voedsel van gekloonde dieren? Dat is de kern van de maatschappelijke discussie die we vandaag voeren.'
'CRV – en ik persoonlijk ook – vindt dat vooruitgang die puur op economische gronden stoelt, per definitie niet goed is. Je moet als organisatie, als fokker of als producent naar het hele speelveld kijken, naar de belangen van iedereen die te maken heeft met een bepaald productiepro-

een acceptabele prijs. Als klonen daarin past, zullen we dat ook doen. CRV volgt daarom de techniek via de literatuur. Maar we experimenteren er niet mee. Nergens in de organisatie, wereldwijd.'

Wereldwijd lopen er al duizenden klonen rond. Over de identificatie ervan zijn er internationaal geen afspraken. De insleep van genetische producten van klonen in fokkerijschema's is dus eigenlijk niet te voorkomen?

'Wat we niet weten kunnen we niet managen. De wet rond de techniek is duidelijk: klonen mag niet. Klaar. Dat doen we dus niet. Ik weet niet of de wet de import van genetische producten van

selection raakt zelfs niet een klein beetje aan klonen.'

'Waar genomic selection wel een raakvlak mee heeft, is met de discussie die woedt rond cisgenese, het inbrengen van soorteigen genen, en transgenese, het inbrengen van soortvreemde genen, in de plantenwereld. Voor de publieke opinie is cisgenese in de plantenwereld acceptabel. Bij dieren niet, men spreekt dan al gauw over genetische manipulatie.'
'Maar cisgenese is niet anders dan fokkerij op lange termijn. Het is precies hetzelfde. We creëren als fokkerijorganisatie hetzelfde effect, alleen doen we er nu honderd jaar over. Met cisgenese gaat het alleen sneller, misschien wel in één dag. Waarom zou daar een taboe op moeten liggen? Ik wil best de discussie daarover opstarten in plaats van dat het onderwerp continu in de hoek wordt geduwd van genetische manipulatie.'